

GRUITRODE: DINSDAG 31 AUGUSTUS

Gluren bij de burens... Gruitrode
Start 19.00 uur: Royerplein vóór de ingang van
café-restaurant 'De Castelein' te Gruitrode

Gruitrode was van oudsher een goed van de graaf van Loon, die er in het tweede kwart van de 13de eeuw om strategische redenen een waterburcht liet bouwen. Een verre verwant, Jan II van Loon, heer van Heinsberg, verkocht op 18 december 1416 de heerlijkheid aan landcommandeur Ivan van Cortenbach van de Duitse Orde. Deze laatste was hoofd van de balije Biesen, een geheel van onroerende goederen in de streek van Maas en Rijn. Met een bezoek aan de St.-Gertrudiskerk en de kasteelsite vertelt Jo Corstjens ons over de impact van de Orde op de regio .

VIERSEN (D): ZONDAG 5 SEPTEMBER

16de Gelre-dag

Het middeleeuwse hertogdom Gelre omvatte een veel groter gebied dan de tegenwoordige provincie Gelderland. Behalve de drie 'Neder-kwartieren' van Nijmegen, Zutphen en Arnhem was er nog het 'Overkwartier' van Roermond: Noord- en Midden-Limburg en de aangrenzende thans Duitse streken. Tegen de achtergrond van deze staatkundige verdeeldheid hebben een aantal historische verenigingen, waaronder Gelre, daarom al in 1970 het initiatief genomen om regelmatig over alle hedendaagse provincie- en staatsgrenzen heen een gemeenschappelijke Gelredag te organiseren. De 16de Gelredag is dit jaar in het Duitse Viersen. Meer info: www.lgog.nl De volgende editie van de Gelredag is op 5 oktober 2013 in Weert.

OPEN MONUMENTENDAG: WEEKEND 11-12 SEPTEMBER "DE SMAAK VAN DE 19DE EEUW"

Dit jaar ligt bij de Open Monumentendagen het accent op de 19de eeuw. Ook in Weert zijn uit deze tijd allerlei zaken overgeleverd. Denk daarbij aan de aanleg van het kanaal en zijn omgeving, de oprichting van sociëteit Amicitia of de vestiging van de zusters Birgittinessen in Weert. Tijdens de Open Monumentendagen wordt in het gemeentemuseum Jacob van Horne aandacht besteed aan de architectonische neostijlen in 19de eeuwse edelsmeedwerk. Dit is een speciale selectie van het liturgisch vaatwerk dat te zien is in de expositie *Vasa sacra* (17 juli – 24 oktober). Ook in de St.-Martinuskerk wordt bijzondere aandacht besteed aan de 19de eeuw. De glas-in-loodramen stammen uit die tijd, evenals een deel van de toren en belangrijke interieurstukken. De toren is gratis te beklimmen. Voor de jeugd zijn dit jaar bouwplaten van de kerk gemaakt. Alleen op zondag 12 september is het Birgittinessenklooster aan de Maasstraat 17 open. Op deze locatie met tuin was al vanaf 1442 een klooster gevestigd. Het pand van de Abdij Maria Hart werd in 1843 verbouwd tot het huidige klooster. Vanaf dat jaar is het de zetel van de zusters Birgittinessen. Naast deze drie toppers zijn diverse molens en andere monumenten open en zijn er stadswandelingen en fietstochten. Bij het gemeentemuseum Jacob van Horne is het centrale informatiepunt, waar u alles over de Open Monumentendagen kunt vinden. Voor het programma en openingstijden kunt u ook de website raadplegen: www.weert.nl/gemeente of www.openmonumentendag.nl.

REIS NAAR STAD MECHELEN ZATERDAG 18 SEPTEMBER

Dagexcursie

Deze excursie voert de deelnemers naar de stad Mechelen in de Belgische provincie Antwerpen. Een oorkonde uit 1008 is het oudste bewaard gebleven document waarin Mechelen wordt vermeld, onder de naam Machlines. Tot 1795 vormde de stad het centrum van de kleine zelfstandige heerlijkheid Mechelen. In dat verband had het gebied dezelfde status als bv. Holland, Zeeland, Vlaanderen en Brabant. Gedurende een korte periode in de 16de eeuw werden de Nederlanden vanuit Mechelen geregeerd. Deze periode heeft bijgedragen tot het uitgebreid kunstbezit van de stad en diverse merkwaardige gebouwen. Momenteel heeft de stad het op een na hoogste aantal beschermde gebouwen van Vlaanderen, waaronder vier UNESCO-vermeldingen. Voor meer info: www.ghklandvanthorn.nl

THORN, WOENSDAG 22 SEPTEMBER

20.00 uur: Zaal "D'n Ingel", Schoolstraat 20, Thorn
Lezing: De strijd in Nederlands-Indië (1946-1950)

Jan van Boeijen uit Mierlo vertelt tijdens deze lezing over de strijd in Nederlands-Indië tijdens het Nederlands-Indonesisch conflict (1946-1950). Speciaal de belevenissen van militairen die deel uitmaakten van het bataljon 3-14 R.I., zullen hierbij nader belicht worden. Dit bataljon was onderdeel van de 3de Infanterie Brigade Groep van de "7 December Divisie" en bestond uit ongeveer 800 man. De militairen van dit bataljon waren voor 90% afkomstig uit Limburg en het oosten van Noord-Brabant. Voor meer info: www.ghklandvanthorn.nl

**Alle activiteiten zijn GRATIS toegankelijk,
tenzij anders vermeld.
Dus iedereen is van harte uitgenodigd !**

**Meer informatie:
00 31 (0) 6 53 284 665**

CULTUURHISTORISCHE ZOMER 2010

Organisatie:

De Aldenborgh, Kring Weert van
het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap
en de Geschied- en Heemkundige Kring "Het Land van Thorn"

SWARTBROEK: DINSDAG 6 JULI

Gluren bij de burens... Swartbroek
Start 19.00 uur in de splinternieuwe MFA Corneel,
Ittervoorterweg 101A te Swartbroek.

Aan de rand van natuurgebied De Krang ligt dit bijzondere dorp dat 100 jaar geleden reeds wereldberoemd was in de verre omtrek vanwege de Drie Gezusters en de Heilige Cornelius. Na een korte historische inleiding bezoeken we de H. Corneliuskerk, de oude pastorie uit 1782, het oorlogskerkhof, de molen De Hoop, de oude school, de kapellen van de H. Drie Gezusters en van de H. Servatius.

En naast de aanwezigheid van zoveel heiligen waren er volgens de overlevering nog *Spoeëkejaegers* nodig om mysterieuze gedaanten terug naar het nabijgelegen "Spoeëkebos" te jagen. Laat u tijdens deze avondwandeling meevoeren in de Swartbroekse wereld van geloof en bijgeloof.

LOZEN (B) : DINSDAG 13 JULI

Gluren bij de buren... Lozen
Start 19.00 uur in de Sint-Benedictuskerk,
Lozerplein 1, 3950 Lozen-Bocholt

Wie Lozen zegt denkt meteen aan de Zuid-Willemsvaart en aan de "stop van Lozen". Maar er is meer. In 1768 telde Lozen 22 bedrijven. De nederzetting omvatte voornamelijk bouw- en hooilanden, heidegronden, moerassen en leemkuilen. In de negentiende eeuw werd de ontwikkeling van de woonkern bevorderd door het graven van de Zuid-Willemsvaart tussen 1822 en 1826 met in Lozen de sluizen 17 en 18. In de tachtiger jaren van die eeuw telde Lozen 400 inwoners die voor al hun kerkelijke verplichtingen aangewezen waren op de parochiekerk in Bocholt. Hierbij moest, vooral te voet, gebruik worden gemaakt van slechte en onverharde wegen; dit gold ook voor de schoolgaande jeugd.

In 1890 wordt de nieuwgebouwde Sint-Benedictuskerk ingewijd. Als rectoraatskerk werd zij gebouwd door aannemer Urlings uit Maasbracht naar een ontwerp van architect Kayser uit Venlo. In 1900 wordt de parochie Lozen opgericht en tijdens het bezoek zal uitgebreid worden verteld over het exterieur en interieur van de kerk en over de belangrijkste gebeurtenissen uit de geschiedenis van de parochie Lozen.

In een dorpswandeling zal uitgebreid worden ingegaan op de bedrijvigheid rond sluis 17, 18 en de Zuid-Willemsvaart in de twintigste eeuw. Ook het natuurschoon in "Lozerheide" met bosleerpad zal aan de orde komen. Natuurlijk hoort bij zo'n bezoek een afsluiting in Café Majestic (fietscafé) op deze laatste kermisdag met avondmarkt in Lozen.

NEER: DINSDAG 20 JULI

Gluren bij de buren... Neer
Start 19.00 uur in de Sint-Martinuskerk,
Kerkplein 4, 6086 BK Neer

Neer, een Midden-Limburgs dorp aan de Maas met een rijke historie. Neer is ontstaan op de plaats waar vroeger meerdere rivieren in de Maas uitmondten. Hiervan is nu nog alleen de Neerbeek overgebleven.

De oudste bewoners van Neer leefden op "de Kappersbergen" en aan "de Boshei". Hier zijn rijke vondsten gedaan die stammen uit de steentijd.

Op Hanssum werd een Romeins kamp ontdekt en resten van oude Romeinse wegen.

In de Middeleeuwen vormde Neer in het noorden de grens van het graafschap Horn met het hertogdom Gelre.

Dan zijn er nog het klooster Keijserbosch en het kasteel van Ghoor die een stempel hebben gedrukt op Neer en de omliggende dorpen. In de kern van Neer, die in de Tweede Wereldoorlog zwaar beschadigd werd, zijn nog een aantal karakteristieke gebouwen behouden gebleven, met de St.-Martinuskerk, boven op de kerkberg, als middelpunt. Neer bezit nog een flink aantal rijksmonumenten, waarvan de Friedesse molen misschien wel het bekendst is.

Grenzend aan het Leudal, is Neer rijkelijk voorzien van natuur en ook de hoge Maasoever biedt een prachtig panorama.

Na een inleiding in de kerk, voert de rondleiding via de Bergerhof naar de Friedesse molen, waar de molenaars tekst en uitleg zullen geven. Daarna volgt een wandeling over de stuw, langs de beek naar de St.-Antoniuskapel. Vervolgens leidt de route langs de Hamermolen terug naar de Engelmanstraat met enkele oude panden.

REIS: DONDERDAG 29 JULI CONDROZ (B)

Ontdek tijdens deze dagtocht een nog onontdekt Wallonië, de Condroz. Ontbijten op het kasteel van Vêves en daarna een bezoek aan het middeleeuwse dorp Celles. Na een middagmaal met streekproducten bezoeken we de beroemde barokke bedevaartskerk van Foy-Notre-Dame. Daarna naar het beroemde Dinant, gekend tussen de rotswanden en de Maas. En hoe kan men beter de dag afsluiten dan met een degustatie in een plaatselijke brouwerij. Meer info en aanmelding: www.lgog.nl

STEVENSWEERT: DINSDAG 3 AUGUSTUS

Gluren bij de Buren... Stevensweert
Start 19.00 uur: Parochiekerk H. Stephanus,
Jan van Steffeswertplein 3, 6107 BZ Stevensweert

Stevensweert ligt samen met Ohé en Laak op een eiland dat door twee armen van de Maas gevormd wordt. Het oorspronkelijke dorp werd tijdens de Tachtigjarige Oorlog door de Spanjaarden tot vestingstad omgebouwd. Om de plaats werd een aarden vestingwal met zeven bastions en vijf ravelijnen aangelegd. Stevensweert heeft zijn zevenhoekige omtrek en geometrisch stratenpatroon behouden. De originele vestingwal bestaat niet meer. Inmiddels is men echter begonnen met de reconstructie van een klein deel van de vestingwerken op basis van historisch kaartmateriaal. Tijdens ons bezoek kunnen we van de stand van zaken kennis nemen.

We starten om 19.00 uur in de parochiekerk van Stevensweert, waar Har Rutten, kenner van de geschiedenis van Stevensweert bij uitstek, een inleiding zal verzorgen. Deze classicistische kerk in de vorm van een Grieks kruis dateert uit 1781 en is de vervanger van een in oorsprong 17de-eeuwse kerk. Hierna volgt onder de deskundige begeleiding van gidsen een rondwandeling door het dorp, waarbij ook een kort bezoek aan het protestantse kerkje op het programma staat.

Als afsluiting kan in een van de plaatselijke horecagelegenheden een drankje genuttigd worden.

ALDENEIK (B):DINSDAG 17 AUGUSTUS

Gluren bij de buren... Aldeneik
Start 19.00 uur: Parochiekerk St.-Annakerk,
Leugenbrugweg 3, B-3680 Maaseik

Aldeneik is een dorp bij Maaseik, gelegen langs de Maas. Het dankt zijn ontstaan aan de stichting van een klooster omstreeks 730 door twee adellijke zusters Harlindis en Relindis.

In Aldeneik ligt de deels romaanse, deels gotische St.-Annakerk, waar we om 19.00 uur starten met een inleiding door Thérèse Hendrickx-Godelaine, een deskundige op het gebied van de geschiedenis van Aldeneik.

In deze kerk bevindt zich o.a. de kleefsteen, waarvan het verhaal gaat dat een vrouw, een heks, na het ontvangen van de H. Communie de hostie uitspuwde en bij het oprapen hiervan met haar vinger aan de grond bleef plakken.

Wellicht worden we ook nog geïnformeerd over de archeologische opgravingen die recentelijk in de kerk plaatsvonden.

Hierna volgt onder deskundige begeleiding van gidsen een rondwandeling door het dorp.

Als afsluiting bestaat de mogelijkheid tot het bezoeken van het Wijndomein Aldeneyck.

